

Fond pro spravedlivou transformaci (FST)

aktuální informace

Tento dokument popisuje základní informace k aktivitám Ústeckého kraje, Inovačního centra ÚK a dalších územních partnerů a platforem na území Ústeckého kraje vedoucí k přípravě kraje na čerpání prostředků z Fondu pro spravedlivou transformaci. Dále shrnuje informace z národní úrovně a obecné informace k FST.

1. Operační program Spravedlivá transformace

Fond pro spravedlivou transformaci vychází z návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (COM/2020/22). Nařízení v současné době prochází legislativním procesem, předpoklad schválení v 06/2021. Je součástí tzv. Mechanismu spravedlivé transformace, tvoří I. dotační pilíř. Další dva pilíře jsou určeny pro finanční nástroje pro soukromý a veřejný sektor:

V rámci České republiky mají podporu z Fondu spravedlivé transformace získat 3 kraje - Ústecký, Karlovarský, Moravskoslezský.

Jedná se o finanční prostředky ve výši cca 41 mld. Kč na transformaci ekonomiky těchto „uhelných krajů“ v souvislosti s odchodem od uhelných energetických zdrojů a útlumu těžby.

Prostředky Fondu budou poskytovány prostřednictvím samostatného **Operačního programu Spravedlivá transformace (OPST)** řízený Ministerstvem životního prostředí, zprostředkujícím subjektem je určen Státní fond životního prostředí.

Program se bude skládat ze tří priorit podle jednotlivých krajů:

- Priorita 1: Karlovarský kraj
- Priorita 2: Ústecký kraj
- Priorita 3: Moravskoslezský kraj

Pro každý kraj (prioritu) bude stanovena dostupná **finanční alokace**. Priorita pro kraj bude dále **rozdělena na specifické cíle (opatření)**:

a) Tematické specifické cíle (např.: podpora konkurenceschopnosti MSP rozvoj lidského kapitálu) realizované formou:

- tematických výzev
- grantových schémat
- finančních nástrojů

b) Zvláštní specifické cíle

- územní řešení (předem definované území, které bude způsobilé pro podporu na základě existující územní strategie – např. obdoba ITI)
- síťové řešení (projekt s dopadem na celé území kraje realizovaný více nositeli, jejichž spolupráce je silně provázaná)
- vlajkový projekt (předem definovaný konkrétní projekt s jedním nositelem, vždy se jedná o strategický projekt s dopadem na celé území kraje)

2. Plán spravedlivé územní transformace (PSÚT)

Součástí Operačního programu Spravedlivá transformace bude tzv. Plán spravedlivé územní transformace, který je základním dokumentem pro čerpání prostředků z FST. Tento plán spolu s OP budou schvalovat útvary Evropské komise. Plán připravuje Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a uhelnými kraji. Návrh Nařízení o FST stanoví obsah plánu, mimo jiné:

- vymezí a popíše území, do kterých by měla podpora směřovat (regiony spojené s těžbou uhlí a navazujícím průmyslem) – v případě ČR kraje ÚK, MSK, KVK
- stanoví přehled opatření, která je nutná ve vymezeném území realizovat pro zmírnění dopadu odklonu od těžby a zpracování uhlí, v Plánu budou zahrnuta témata za všechny 3 kraje,
- popíše očekávaný přínos podpory z FST pro řešení sociálních, hospodářských a environmentálních dopadů transformace na klimaticky neutrální ekonomiku

- v případě podpory produktivních investic do velkých podniků bude uveden seznam těchto operací a podniků s odůvodněním nezbytnosti podpory, tyto investice musí mít zpracovanou analýzu vlivu investice na pracovní místa v regionu

Inovační centrum Ústeckého kraje ve spolupráci s Ústeckým krajem a územními partnery zpracovává

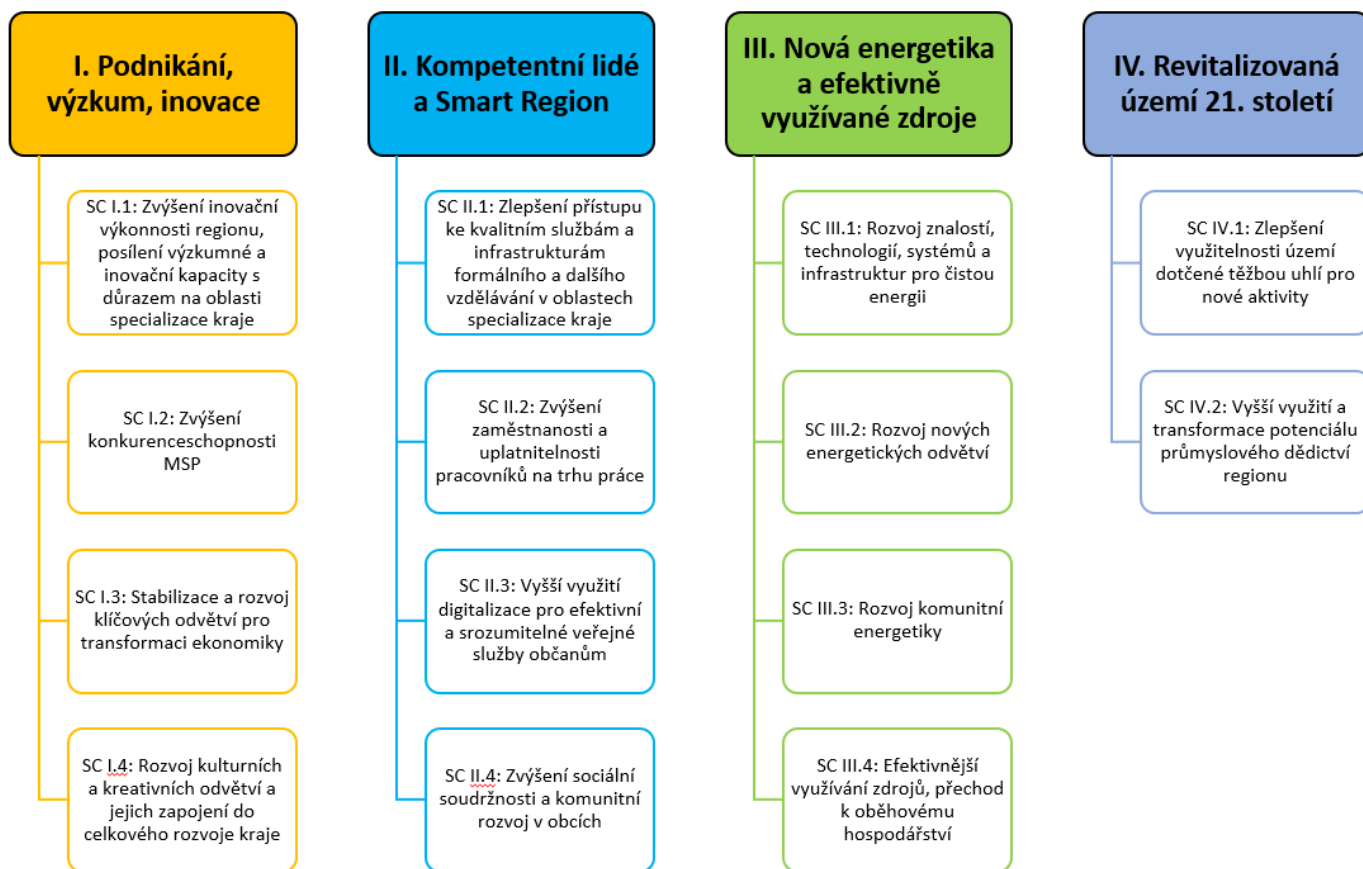

Plán transformace Ústeckého kraje (PTÚK),

který definuje oblasti (specifické cíle – viz níže schéma), které mají být v Ústeckém kraji z FST podpořeny. Tyto oblasti budou zaneseny do národní verze PSÚT a následně budou i součástí oblastí podpory v připravovaném Operačním programu Spravedlivá transformace. Při zpracování PTÚK se vycházelo:

- z podporovaných aktivit FST dle čl. 8 Návrhu nařízení o FST se zohledněním překryvů s jinými operačními programy a Modernizačním fondem,
- ze strategických a koncepčních dokumentů Ústeckého kraje (Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027, RIS3 Strategie, Územní energetická koncepce, Technicko-ekonomické posouzení vodíkového pohonu v ÚK, Podkladová analýza pro přípravu a implementaci územního plánu spravedlivé transformace pro Ústecký kraj, Plán odpadového hospodářství Ústeckého kraje 2016 – 2025...),
- ze strategií a dokumentů z národní příp. EU úrovně (RESTART, Zpráva EU o ČR 2020, Vodíková strategie ČR 2021...),
- z absorpční kapacity území ÚK na základě sběru projektových záměrů od subjektů z území ÚK, z dalších zdrojů k absorpční kapacitě (Analýza čerpání ESIF 2014 – 2020 včetně identifikace převisu poptávky v jednotlivých OP, ITI Ústecko – Chomutovská aglomerace, RAP...),
- z podkladů a námětů z workshopů s městy, obcemi, podniky, z jednání s nositeli záměrů, s dalšími regionálními subjekty a uskupeními (KHK, Czechinvest, ITI ÚCHA, MAS..., HSRÚK, Vodíková platforma....).

Plán transformace Ústeckého kraje - oblasti zájmu, specifické cíle

3. Strategické projekty

Součástí Plánu spravedlivé územní transformace bude indikativní seznam tzv. „**strategických projektů**“. Strategické projekty budou vybrány za každý kraj na základě Metodiky pro sběr dat a přístupu ke strategickým projektům, zpracovanou Ministerstvem pro místní rozvoj.

Strategický projekt musí splňovat následující kritéria:

- významný dopad či potenciál změny v místě realizace projektu nebo na větším území kraje
- soulad se strategiemi regionálního rozvoje nebo Strategii RE:START
- vznik nových nebo udržení stávajících pracovních míst, případně zvyšování kvalifikace a vzdělanosti nebo pozitivní vliv na adaptaci na klimatickou změnu
- minimální finanční objem: 200 mil. Kč investiční
: 50 mil. Kč neinvestiční
- jasný nositel

Na základě této metodiky vyhlásil Ústecký kraj (a shodně Karlovarský a Moravskoslezský kraj):

Výzvu pro předkládání potenciálních strategických projektů v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace. Výzva byla vyhlášena dne 31.3.2021, konec příjmu žádostí 30.4.2021.

Cílem výzvy je sběr, hodnocení podle předem stanovených kritérií a doporučení potenciálních strategických projektů pro zařazení do PSÚT.

Proces výběru a hodnocení strategických projektů bude probíhat na úrovni Regionální stálé konference a jejích pracovních skupin a se zapojením odborníků (hodnotitelů). Výběr strategických projektů za území Ústeckého kraje bude dokončen do 30.6.2021.

Ústecký kraj připravuje do výzvy předložení těchto potenciálních strategických projektů:

1. **Transformační centrum Ústeckého kraje** (viz příloha č. 3) - v pozici nositele projektu
2. **Vodíková mobilita v Ústeckém kraji** (viz příloha č. 4) – v pozici partnera projektu

4. Harmonogram plánovaných aktivit MMR/MŽP k FST

Dle aktuálních informací MMR a MŽP uvádíme harmonogram dalších kroků v rámci přípravy a implementace FST:

- **květen 2021 – finalizace dokumentu PSÚT na základě podkladů z regionů**, aby byl připraven – po zveřejnění finální legislativy a zpracování strategických projektů a následně pro zahájení schvalovacího procesu vlády ČR, EK atp.
- **polovina června 2021 – seznamy strategických projektů – předběžně – postupně zpřesňovány a finálně dopracovány dle jednání RSK a Tripartity.**
- **červen 2021 – předpoklad schválení legislativy ze strany EK**, následně by měla vstoupit v platnost finální legislativa k FST ze strany EK
- **2. Q 2021 – finalizace dokumentu PSÚT, SEA**
- **září 2021 - předložení finální verze dokumentů vládě ČR; EK :**
 - ❖ **Plán spravedlivé územní transformace**
 - ❖ **Operační program Spravedlivá transformace**
- **4. Q. 2021 – zveřejnění podmínek podpory pro žadatele a orientační plán výzev** žádostí o podporu
- **1. Q. 2022 - EK schvaluje operační program, vyhlášení výzev na předkládání žádostí o podporu**